

197 steg

Berättelse

Tisdagen den 9 november 2004 var en helt vanlig arbetsdag för Stieg Larsson. Han var på väg till tidskriften Expo i centrala Stockholm, den redaktion där han granskade rasism och högerextrema rörelser. Just den morgonen anade han knappast att det skulle bli hans sista dag.

Stieg var känd för att arbeta utan paus. En av hans vänner beskrev honom som "en man med 60 cigaretter och 20 koppar kaffe om dagen". Han sov för lite, åt oregelbundet och tog sällan hand om sig själv. Arbetet kom alltid först. När andra gick hem fortsatte han framför skärmen, både med journalistiken och med sina hemliga deckare på kvällarna.

När Stieg kom fram till kontorshuset upptäckte han att hissen var trasig. Expo hade sina lokaler högt upp i byggnaden, på sjunde våningen. Det fanns bara ett sätt att ta sig upp: trapporna. 197 trappsteg, våning efter våning.

För en vältränad person hade det varit en mindre ansträngning. För Stieg, som hade slitit hårt på sin kropp i årtal, var det mer än den orkade med. Han gick uppför, steg för steg, och blev allt mer andfådd. Strax efter att han nått kontoret drabbades han av en kraftig hjärtinfarkt. Hjärtat orkade inte längre. Samma dag dog Stieg Larsson, endast 50 år gammal.

Det tragiska var att han stod alldeles vid målet. Han hade nyss skrivit klart tre romaner och lämnat dem till förlaget Norstedts, som hade tackat ja. Men ännu hade inte en enda bok tryckts. Stieg fick aldrig hålla en färdig bok i handen, och han fick aldrig veta att hans berättelser om Mikael Blomkvist och Lisbeth Salander snart skulle läsas av miljoner människor över hela världen.

Det fanns till och med en fjärde bok på gång. Enligt en e-post som Stieg skickade till en vän bara några veckor före sin död hade han redan skrivit drygt 300 sidor och planerade att bli klar i december. Den boken blev aldrig färdig. På så sätt blev hans sista arbetsdag både slutet på ett intensivt liv och början på en av de största litterära framgångarna i svensk historia – en framgång han själv aldrig fick uppleva.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en redaktion	platsen där man gör en tidning eller tidskrift
att granska	att noga undersöka något
högerextrem	med mycket starka, farliga åsikter på högerkanten
att ana	att känna på sig att något ska hända
oregelbundet	utan fast tid eller ordning
en skärm	bildskärmen på en dator

ORD	FÖRKLARING
en lokal	ett rum eller en plats för verksamhet
en ansträngning	något som kräver kraft och energi
andfådd	när man andas fort och inte får luft
en hjärtinfarkt	när hjärtat plötsligt slutar fungera
tragisk	mycket sorglig
ett förlag	ett företag som gör och säljer böcker

Läsförståelsefrågor

1. Vad gjorde Stieg på redaktionen Expo?
 1. Han sålde böcker.
 2. Han undersökte rasism och högerextrema grupper.
 3. Han reparerade hissar.
2. Varför var Stiegs kropp sliten?
 1. Han tränade för hårt.
 2. Han rökte mycket, sov för lite och tog sällan hand om sig själv.
 3. Han var född med ett svagt hjärta.
3. Varför var han tvungen att gå i trapporna?
 1. Hissen fungerade inte.
 2. Han ville träna inför ett lopp.
 3. Det fanns ingen hiss i huset.
4. Vad menas i texten med att han "stod alldeles vid målet"?
 1. Han var nästan framme vid trappan.
 2. Han hade nästan blivit en känd journalist.
 3. Han hade skrivit klart böckerna men hann aldrig se dem ges ut.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Expo låg på sjunde våningen.
 2. Stieg hade börjat på en fjärde bok.
 3. Stieg dog hemma i sin lägenhet.
 4. Norstedts hade sagt ja till hans romaner.
6. Förklara med egna ord varför just den 9 november 2004 blev en avgörande dag i Stiegs liv.
7. Texten antyder att Stiegs livsstil bidrog till hans död. Vilka exempel i texten stöder det?
8. Varför kan man kalla slutet på berättelsen både ett "slut" och en "början"? Förklara.

Diskussionsfrågor

- Stieg lät arbetet gå före hälsan. Varför tror du att människor gör så?
- Spelar det någon roll om man själv hinner uppleva sin framgång, eller räcker det att den finns kvar efter en?
- Den trasiga hissen var en tillfällighet. Hur mycket tror du att slumpen styr i livet?
- **Skriv (5–7 meningar):** Beskriv en vanlig dag i ditt liv, men avsluta med en oväntad händelse. Vad hände och hur kändes det?